

ความนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีพลเมืองดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เฉลี่ยต่อหัวสูงประเทศหนึ่ง จากการสำรวจข้อมูลการบริโภคเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ขององค์การอนามัยโลกร่วมกับองค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ ปรากฏว่าคนไทยบริโภคแอลกอฮอล์ต่อหัวต่อปีเท่ากับ 13.59 ลิตร สูงเป็นอันดับ 5 ของโลก และคนไทยบริโภคแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นเกือบหนึ่งเท่าตัวในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา จากจำนวนประชากรทั้งหมดมีผู้ที่ประกอบอาชีพข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 417,889 คน ในจำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ดื่มแอลกอฮอล์ ให้เหตุผลของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ว่าเป็นการดื่มเพื่อสังคม (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2550)

การดื่มแอลกอฮอล์เพื่อสังคม (Social alcohol drinking) มีมูลเหตุมาจากความวิตกกังวลทางสังคม (Social anxiety) ที่ทำให้คนมีความรู้สึกไม่มั่นใจที่จะดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างปกติ ซึ่งนักจิตวิทยาส่วนใหญ่ให้ความเห็นพ้องกันว่า มนุษย์นั้นมีความวิตกกังวล และความกลัวติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด ความวิตกกังวลทางสังคมเป็นความรู้สึกหวาดหวั่น สับสน วุ่นวายใจ เมื่อบุคคลต้องเข้าไปมีส่วนร่วม ติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือแสดงออกในสถานการณ์ทางสังคม หากความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นมีมากหรือรุนแรง จนเป็นความทุกข์ทรมานใจอย่างมาก ไม่สามารถติดต่อภารกิจหรือทำกิจกรรมในชีวิตประจำวันได้ กลายเป็นโรคที่เรียกว่า โรคกลัวสังคม (Social phobia) (Rapee & Heimberg, 1997)

ในด้านการทำงาน ผู้ที่มีความวิตกกังวลทางสังคม ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพที่ไม่ต้องเกี่ยวข้องกับการติดต่อกับผู้คนหรือทำงานเบื้องหลัง เมื่อมีการเลื่อนตำแหน่งงาน บางรายจะปฏิเสธการรับตำแหน่ง ยอมทำงานในหน้าที่เดิม เพราะกลัวจะต้องปกครองคน ติดต่อกับผู้คน หรือนำเสนองานหน้าที่ประชุม จึงทำให้พลาดโอกาสในความก้าวหน้าด้านการทำงาน (Beidel & Turner, 1998) ส่วนในด้านสัมพันธภาพผู้ที่มีความวิตกกังวลทางสังคม จะมีปัญหาเรื่องการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยเฉพาะกับคนแปลกหน้า ผู้ที่มีอาวุโสหรือผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า และในบางรายยังเกิดขึ้นกับบุคคลรอบข้างที่เป็นรุ่นราวคราวเดียวกันด้วยการหลีกเลี่ยงการพูดคุย ยืนหลบอยู่ตรงมุมหรืออยู่ในที่ไม่พลุกพล่านนัก เพื่อไม่ต้องกลัวว่าคนอื่นจะมองตนอย่างไร เมื่อแสดงพฤติกรรมออกมา หรือสนทนากับผู้อื่นเพียงสั้น ๆ ในรายที่มีอาการมาก ๆ อาจมีความคิดถึงขั้นฆ่าตัวตายได้ (สมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย, 2540)

จากการศึกษาที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่าบุคลากรทางการศึกษามีความวิตกกังวลต่อเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ การบริหารงานในด้านวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสที่มีประสบการณ์ 10-20 ปี และ การประเมินเข้าสู่ตำแหน่งอาจารย์ 3 ระดับ 8 การพัฒนาให้ครูมีวุฒิการศึกษาสูงขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 นอกจากนั้นยังมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความวิตกกังวลของบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความมีส่วนร่วมในสังคม เจตคติต่อการปฏิบัติงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และความสัมพันธ์ในหน่วยงาน (อัมพรพรรณ โจมภาค, 2545) จะเห็นได้ว่า ปัจจัยที่ทำให้บุคลากรทางการศึกษาเกิดความวิตกกังวล มาจากปัจจัยทางสังคม อันเป็นสาเหตุให้บุคคลหาทางออกเพื่อผ่อนคลายความวิตกกังวล ซึ่งการดื่มแอลกอฮอล์เป็นทางเลือกหนึ่งที่บุคลากรทางการศึกษาเลือกใช้เพื่อลดความวิตกกังวลของตนเอง (Beidel & Turner, 1998)

การศึกษานี้มุ่งเน้นที่จะศึกษาปัจจัยด้านความวิตกกังวลทางสังคม ความคาดหวังเชิงบวกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อสังคม พฤติกรรมการดื่ม และผลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดจันทบุรี เนื่องจากผลของการศึกษาเอกสารชี้ให้เห็นว่า บุคลากรทางการศึกษาในเขตจังหวัดจันทบุรีจำนวนมากมีความกังวลในสถานะความเป็นอยู่ของตนเองและครอบครัว ดังจะเห็นได้จากรายงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจันทบุรี จำกัด เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2553 ว่าสหกรณ์ได้ปล่อยเงินกู้ให้สมาชิกซึ่งเป็นบุคลากรทางการศึกษาเป็นจำนวนถึง

2,840 ล้านบาท (สหกรณ์ออมทรัพย์ครูจันทบุรี, 2553) และมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้น ยังไม่นับรวมกับเงินกู้จากสถาบันการเงินอื่นๆ และการกู้ยืมระบบ ทำให้บุคลากรทางการศึกษามีหนี้สินเพิ่มมากขึ้น สิ่งเหล่านี้อาจทำให้บุคลากรทางการศึกษาเกิดความหวาดหวั่น สับสน วุ่นวายใจ เมื่อต้องติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นด้วยเกรงว่าจะถูกดูถูก ดูหมิ่นเหยียดหยามว่าเป็นผู้มีภาระหนี้สินมากเกินไปจนหนีไปพึ่งเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพร่างกาย และสูญเสียทรัพย์สิน

ผู้วิจัยเป็นบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดจันทบุรี จึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านความวิตกกังวลทางสังคม ความคาดหวังเชิงบวกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อสังคม พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์ และผลจากการดื่มแอลกอฮอล์ของบุคลากรทางการศึกษาจังหวัดจันทบุรี ในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งคาดว่าผลของการวิจัยจะสามารถใช้เป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดจันทบุรี และจังหวัดอื่น ๆ นำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครู โดยการศึกษาความเชื่อมโยงเชิงอิทธิพลของปัจจัยด้านความวิตกกังวลทางสังคมที่มีต่อผลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในรูปของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ได้พัฒนามาจากโมเดลตามแนวคิดของ Ham (2009) เพื่อศึกษาว่า ความวิตกกังวลทางสังคม และความคาดหวังเชิงบวกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และผลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดจันทบุรีหรือไม่ อย่างไร ซึ่งคาดว่าผลของการวิจัยจะสามารถใช้เป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดจันทบุรี และจังหวัดอื่นๆ นำไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครู

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคลากรทางการศึกษาจังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดจันทบุรีกับข้อมูลเชิงประจักษ์

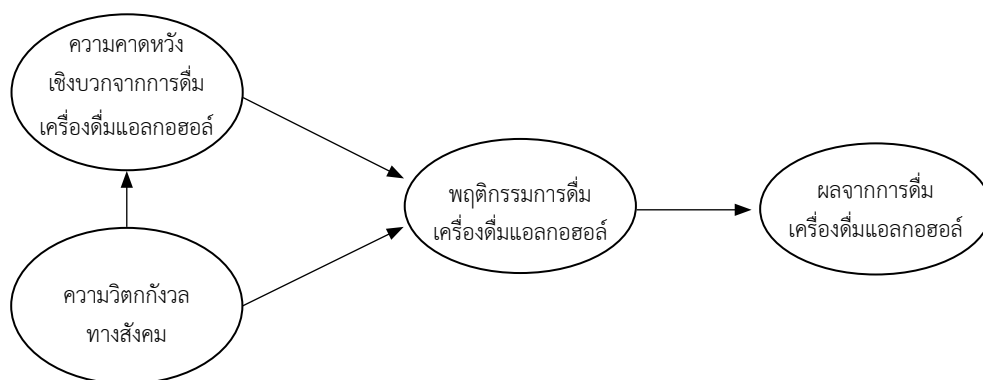
กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมพบว่า ความวิตกกังวลทางสังคม (Social anxiety) มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านความหวังเชิงบวกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีต่อผลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Result of alcohol drinking) และความวิตกกังวลทางสังคมมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อผลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Ham, 2009)

ตัวแปรแฝงภายนอกคือ ความวิตกกังวลทางสังคม (Social anxiety) ประกอบด้วยตัวแปรสังเกตได้ ได้แก่ ความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล (Irrational beliefs) การตั้งมาตรฐานที่สูงเกินไป (Excessively high standard) การประเมินตนเองทางลบ (Negative self evaluation) ความมุ่งสนใจอยู่ที่ตนเอง (Self-focused attention) ประสบการณ์การเรียนรู้ทางลบ (Negative learning experience) และ การขาดทักษะทางสังคม (Skill social depletion)

ตัวแปรแฝงภายใน คือ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Alcohol drinking behavior) ความคาดหวังเชิงบวกจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Positive alcohol outcome expectancy) และผลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Result of alcohol drinking) โดยตัวแปรแฝงพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีตัวแปรที่สังเกตได้คือ ระดับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (Level of Alcohol drinking) ตัวแปรแฝงความคาดหวังเชิงบวกจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีตัวแปรสังเกตได้ ได้แก่ ความกล้าแสดงออก (Courage express) การเปลี่ยนแปลงภาวะทางอารมณ์

(Temperament change) ความรู้สึกพึ่งพิง (Feeling of dependency) การกระตุ้นเกี่ยวกับเรื่องเพศ (Sexual stimulation) การเปลี่ยนแปลงทางปัญญา (Intellectual change) และการลดความตึงเครียด (Decrease in tension) ตัวแปรแฝงผลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีตัวแปรสังเกตได้ ได้แก่ ความเสี่ยงจากโรคบางโรค (Decrease in some disease) ความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุและร่างกายทรุดโทรม (Risk of accidents and health deteriorated) ปัญหาความสัมพันธ์กับบุคคล (Relationship problems) หน้าที่การทำงานบกพร่อง (Functional deficiency) และปัญหาด้านกฎหมาย (Legal problems) จึงกำหนดกรอบแนวคิดของการวิจัยดังภาพที่ 1



ภาพที่ 1 โมเดลสมมติฐานของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

สมมติฐานของการวิจัย

1. ความวิตกกังวลทางสังคมมีอิทธิพลโดยอ้อมต่อผลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยส่งผ่านความคาดหวังเชิงบวกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
2. พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลโดยตรงต่อผลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
3. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป็นบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเขต 2 ที่มีประวัติการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 1,020 คน ประกอบด้วย ข้าราชการครูผู้สอน จำนวน 720 คน ผู้ปฏิบัติงานสนับสนุนการสอน จำนวน 220 คน และข้าราชการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 80 คน เนื่องจากการวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลตัวแปรพหุนาม จำเป็นต้องใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ โดย Boomsma (1982) กล่าวว่า การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ควรมีการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง 400 ตัวอย่าง จึงจะเหมาะสม ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified sampling) รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนตัวอย่างจำแนกตามเขตพื้นที่ และประเภทของบุคลากรทางการศึกษา

ประเภทของบุคลากรทางการศึกษา	เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี		รวม
	เขต 1	เขต 2	
ข้าราชการครูผู้สอน	140	143	283
ผู้ปฏิบัติงานสนับสนุนการสอน	42	44	86
ข้าราชการสำนักงานเขต	13	18	31
รวม	195	205	400

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถามความวิตกกังวลทางสังคม แบบสอบถามความคาดหวังเชิงบวกจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ แบบสอบถามพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และผลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ คือ 5 หมายถึง มากที่สุด 4 หมายถึง มาก 3 หมายถึง ปานกลาง 2 หมายถึง น้อย และ 1 หมายถึง น้อยที่สุด ดังนี้

1. แบบสอบถามความวิตกกังวลทางสังคมพัฒนาจากแบบวัดความวิตกกังวลทางสังคมของจิตรา ดุษฎีเมธา (2548) จำนวน 18 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .97
2. แบบสอบถามความคาดหวังเชิงบวกจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พัฒนาจากแบบวัดความคาดหวังจากแอลกอฮอล์ ของสุจิตรา อินทวงษ์ (2548) จำนวน 18 ข้อ มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .96
3. แบบสอบถามพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาเอง จำนวน 9 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .95
4. แบบสอบถามผลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ที่ผู้วิจัยพัฒนาเอง จำนวน 15 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

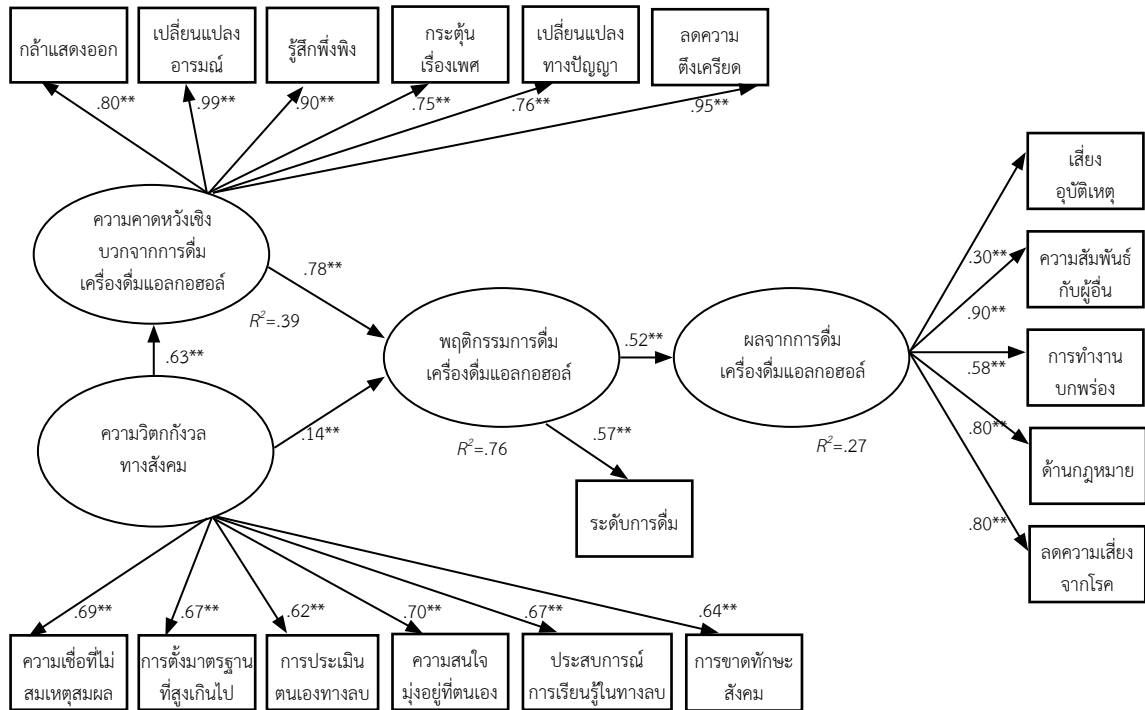
ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในช่วงเดือน พฤศจิกายน ถึง ธันวาคม 2554 ได้แบบสอบถามสมบูรณ์ทั้งหมด 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานบรรยาย เช่น ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์การกระจาย ค่าความเบ้ ค่าความโด่ง ของตัวแปรแต่ละตัวที่ใช้ในการศึกษา โดยใช้โปรแกรม SPSS
2. การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ของตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสมการโครงสร้าง เพื่อให้ได้เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้โปรแกรม SPSS
3. การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมมติฐานตามกรอบแนวคิดทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรม LISREL 8.54

ผลการวิจัย

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดจันทบุรี จากข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงได้ดังภาพที่ 2



หมายเหตุ. ** $p < .05$,

ภาพที่ 2 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดจันทบุรี

ตัวแปรผล	EXP			BEH			OUT		
ตัวแปรสาเหตุ	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE
ANX	0.63** (0.05)	-	0.63** (0.05)	0.63** (0.07)	0.49** (0.06)	0.14* (0.07)	0.32** (0.14)	0.32** (0.14)	-
EXP	-	-	-	0.78** (0.07)	-	0.78** (0.07)	0.40** (0.17)	0.40** (0.17)	-
BEH	-	-	-	-	-	-	0.52* (0.22)	-	0.52* (0.22)
R^2		.39			.76			.27	

หมายเหตุ. ** $p < .01$, * $p < .05$

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ค่าสถิติไค-สแควร์ มีค่าเท่ากับ 14.74 ค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ 1.00 ที่องศาอิสระเท่ากับ 40 ค่าดัชนีความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์เท่ากับ 0.00 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้วเท่ากับ 0.98 ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนเหลือมาตรฐานเท่ากับ 0.02 กราฟพิวพล็อตมีความชันกว่าเส้นทแยง ค่าความเที่ยงในการวัดตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัวมีค่าค่อนข้างสูง และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวแปรตาม คือ ตัวแปรผลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (OUT) มีค่าเท่ากับ .27 แสดงว่าตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรผลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ได้ร้อยละ 27 เมื่อพิจารณาเส้นทางอิทธิพลทางตรงในตัวแปรแต่ละตัว พบว่า ตัวแปรความคาดหวังเชิงบวกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (EXP) มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (BEH) เท่ากับ .78 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตัวแปรความวิตกกังวลทางสังคม (ANX) มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรความคาดหวังเชิงบวกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เท่ากับ .63 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรที่มีอิทธิพลต่ำสุดคือตัวแปรความวิตกกังวลทางสังคมที่มีอิทธิพลทางตรงต่อตัวแปรพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เท่ากับ .14 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ตามโมเดลสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ จึงอภิปรายได้ดังนี้

1. สมมติฐานการวิจัยที่ 1 กล่าวว่า “ความวิตกกังวลทางสังคมมีอิทธิพลโดยอ้อมต่อผลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยส่งผ่านความคาดหวังเชิงบวกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อสังคมและพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” อภิปรายได้ดังนี้

ปัจจัยด้านความวิตกกังวลทางสังคมซึ่งวัดได้จากความเชื่อที่ไม่สมเหตุสมผล การตั้งมาตรฐานที่สูงเกินไป การประเมินตนเองทางลบ ความมุ่งมั่นใจอยู่ที่ตนเอง ประสบการณ์การเรียนรู้ทางลบ และการขาดทักษะทางสังคม ที่พบในกลุ่มบุคลากรทางการศึกษามากที่สุดได้แก่ ด้านความมุ่งมั่นใจอยู่ที่ตนเอง (Self-focused attention) โดยกระบวนการของความมุ่งมั่นใจอยู่ที่ตนเอง เกิดขึ้นกับโรคทางอารมณ์หลายโรค และเกี่ยวข้องกับสภาวะความวิตกกังวลโดยตรง เป็นส่วนหนึ่งของการพยายามป้องกันตนเองไม่ให้เกิดสถานการณ์ที่ทำให้ต้องเกิดความอับอายและขายหน้า ซึ่งส่งผลต่อกระบวนการของความคิดความเชื่อในทางลบ สัมพันธ์กับการเกิดอารมณ์ในทางลบและผู้ที่มีความวิตกกังวลทางสังคมจะใช้กระบวนการความสนใจตนเองเป็นแหล่งข้อมูลใหญ่ ที่จะสนับสนุนความเชื่อทางลบถึงการแสดงออกของเขต่อหน้าผู้อื่น (Clark & McManus, 2002)

อย่างไรก็ตาม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคลากรทางการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นการดื่มที่มีความคาดหวัง และเป็นความคาดหวังเชิงบวก ซึ่งวัดได้จากความกล้าแสดงออก การเปลี่ยนแปลงภาวะทางอารมณ์ ความรู้สึกพึงพิง กระตุ้นเกี่ยวกับเรื่องเพศ การเปลี่ยนแปลงทางปัญญา และการลดความตึงเครียด

เนื่องจากบุคลากรทางการศึกษาเป็นกลุ่มที่มีวุฒิภาวะสูง ทั้งทางด้านคุณวุฒิ วิทยุและที่สำคัญเป็นกลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการให้การศึกษา ที่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน ซึ่งจะต้องมีจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพที่จัดว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูงอีกด้วย การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มนี้ จึงเป็นการดื่มในระดับต่ำ หรือระดับการดื่มที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตรายน้อย ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของความคาดหวังตามทฤษฎีความคาดหวัง คนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จะประเมินผลลัพธ์ของการดื่มว่ามีคุณค่าสำหรับตัวบุคคลนั้นเพียงใด ถ้าผลลัพธ์นั้นมีคุณค่ามาก จะทำให้เกิด

แรงจูงใจที่จะตัดสินใจดื่มมากขึ้น ในทางกลับกันถ้าบุคคลนั้นประเมิน ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นว่ามีคุณค่าน้อย โอกาสที่จะตัดสินใจดื่มก็มีน้อยเช่นเดียวกัน

ความคาดหวังในการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่น้อย เกิดจากความคาดหวังในผลลัพธ์ของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่เป็นลบต่ำ ผลทางลบดังกล่าว เช่น ความคิด ความอ่อนแอของร่างกาย หรือความซึมเศร้า สิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ ดังนั้นปัจจัยทั้งทางด้านความวิตกกังวลทางสังคมโดยรวมจะส่งผลโดยอ้อมผ่านความคาดหวังเชิงบวกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งทำให้เกิดผลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ที่แตกต่างกันไป

2. สมมติฐานการวิจัยที่ 2 ที่กล่าวว่า “พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลโดยตรงต่อผลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” อภิปรายได้ว่า ปัจจัยด้านความวิตกกังวลทางสังคมส่งผลให้เกิดความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงกว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยไม่มี ความคาดหวัง อย่างไรก็ตามการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเกิดพฤติกรรมหรือรูปแบบการดื่มแบบใด ผลที่เกิดขึ้นมาก็คือปริมาณแอลกอฮอล์ที่เข้าสู่ร่างกาย โดยส่วนใหญ่จะเกิดผลลัพธ์ในด้านลบได้แก่ ความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุและทำให้ร่างกายทรุดโทรม

3. สมมติฐานการวิจัยที่ 3 กล่าวว่า “โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดจันทบุรี มีความสอดคล้อง กับข้อมูลเชิงประจักษ์” อภิปรายได้ว่า จากการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพลที่ทำให้เกิดผลของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จากสมมติฐานที่ 1 และสมมติฐานที่ 2 ที่มีทั้งอิทธิพลโดยตรงและอิทธิพลโดยอ้อม พบว่า ทุกเส้นทางที่เป็นอิทธิพลรวมเป็นสาเหตุให้บุคลากรทางการศึกษาได้รับผลของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05 รวมทั้งค่าสถิติต่างๆ ที่เป็นไปตามเงื่อนไขของความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ที่เป็นโมเดลสมมติฐานมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ข้อเสนอแนะ

การนำผลการวิจัยไปใช้

1. การศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่าตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ของบุคลากรทางการศึกษา จังหวัดจันทบุรี ที่มีอิทธิพลโดยตรง ได้แก่ ความวิตกกังวลทางสังคม โดยปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการเกิดความคาดหวังเชิงบวกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ดังนั้นการจัดการเพื่อลดความวิตกกังวลทางสังคมของบุคลากรทางการศึกษา ทั้งในส่วนส่วนตัวบุคลากรและหน่วยงานด้านสวัสดิการของบุคลากรทางการศึกษา องค์กรทางการศึกษา จะต้องมุ่งสู่เป้าหมายร่วมกัน โดยการจัดกิจกรรมที่ทำให้เกิดผลในภาพรวมทั้งระบบ

2. ตัวแปรที่ทำให้เกิดอิทธิพลทางอ้อมต่อผลของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้แก่ ความคาดหวังเชิงบวกของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นตัวแปรที่มีผลสืบเนื่องกัน ดังนั้นการแก้ปัญหาเพื่อลดความรุนแรงของตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งลง จะทำให้สามารถลดผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ลงได้ แต่ถ้าสามารถลดความรุนแรงของปัจจัยทั้งหมดลงได้พร้อม ๆ กัน จะทำให้บุคลากรทางการศึกษา ห่างไกลจากผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเฉพาะผลในทางลบ ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

การทำวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาโมเดลลักษณะดังกล่าว ในกลุ่มผู้ประกอบอาชีพหรือวิชาชีพอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบอิทธิพลของตัวแปรต่าง ๆ ในโมเดลกับกลุ่มบุคลากรทางการศึกษา
2. ควรศึกษาผลกระทบจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- จิตรา ดุษฎีเมธา. (2548). *การลดความวิตกกังวลทางสังคมด้วยการบำบัดความคิด-พฤติกรรม*. วิทยานิพนธ์การศึกษา
ดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2550). *การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ:
สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สุจิตรา อินทวงษ์. (2548). *ความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แบบแผนการดื่มแอลกอฮอล์ของเด็กรุ่นใน
จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสุขภาพจิตและการพยาบาลจิตเวช,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย. (2540). *คู่มือจิตเวชศาสตร์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สหกรณ์ออมทรัพย์ครูจันทบุรี. (2553). สถานภาพสหกรณ์. *สารประชาสัมพันธ์สหกรณ์ออมทรัพย์ครูจันทบุรี*, 16(7), 4.
- อัมพรพรรณ โจมภาค. (2545). *ความวิตกกังวลต่อเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา
จังหวัดศรีสะเกษ*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Beidel, D.C., & Turner, S.M. (1998). *Shy Children, Phobic Adults: Nature and Treatment of Social Phobia*.
Washington DC: American Psychological Association.
- Boomsma, A. (1982). *The Robustness of LISREL. against small sample sizes in factor analysis model*.
*In K.G. Joreskog & H. Wold (Eds.), Systems under indirect observation: Causality, structure,
prediction (Part I)*. Amsterdam: North-Holland, 149-173.
- Clark, D. M., & McManus, F. (2002). Information Processing in Social Phobia. *Biological Psychiatry*, 51(1),
92-100.
- Ham, L.S. (2009). Positive Social Alcohol Outcome Expectancies, Social Anxiety, and Hazardous
Drinking in College Students. *Cogn Ther Res*, 33, 615-623.
- Rapee, R.M., & Heimberg, R.G. (1997). A Cognitive-Behavioral Model of Anxiety in Social Phobia.
Behavior Research and Therapy, (35), 741-756.